

Taktons

BILTEN / 2017

16

RTV
RADIO TELEVIZIJA
VOJVODINE

BROJ

4

У Студију „М“ представљен пројекат нове зграде Радио – телевизије Војводине

Само дан након свечаног полагања камена темељца за изградњу нове зграде Радио – телевизије Војводине, директор технике и технологије у РТВ Јован Бачић, презентовао је како ће изгледати будуће здање на Мишелуку. Нови РТВ дом, по пројекту београдских архитеката Ристе Добријевића и Драгољуба Кујевића имаће 14844 м² нето површине, и заиста делује импресивно! Објединиће све програмске, пословне и производне целине РТВ на једном месту. Зграда се састоји од два дела: производно – технолошког блока и програмско – пословног блока. Дели их велики хол који се простире 36 метара, дуж зграде, висок 18 метара. Занимљиво је да ће се у холу моћи одржавати концерти, модне ревије, промоције, изложбе... Новинарима ће посебно интересантан бити заједнички простор за производњу информативног програма на свим језицима и медијским платформама, деск од преко 1100 м²! Постојаће и деск за око 80 новинара који ће се користити за програме колажног типа, као што су Разгледнице, Јутарњи програм и сличне емисије на другом телевизијском програму. Оба деска ће бити повезана са два студија за информативни програм, од по 118 м². У згради ће бити још 3 производна студија за потребе телевизије – велики студио од 600 м² за све врсте програма, шоу програме, квизове, изборне ноћи, за емисије са више сценографија. Средњи студио од 238 м² биће за производњу свакодневних емисија, за Јутарњи програм, Разгледнице. Студио од 175 м² је издужен и на једној страни ће имати виртуелни студио а на другој део са видео дисплејем и користиће се за ток шоу програме, емисије из спорта, културе, за временску прогнозу. За потребе радија биће направљен музички студио од око 160 м², висок 5 метара, у којем ће бити могуће монтирати и камере. Поред ће бити драмски студио који ће се користити и за постпродукцију и синхронизацију документарних програма, мини серија, цртаних филмова. За најмлађег члана нашег Јавног сервиса, за „О“ радио биће направљен стандардни студио са режијом али ће у том студију бити могуће и да сами водитељи управљају тонским пултом. Планиран је и један мањи студио који ће бити коришћен за стриминг, контакт програме, мање акустичне свирке, за ноћне програме... Предвиђено је да режијски простори и простори главне техничке контроле управљања системом буду изграђени и опремљени по највишим стандардима, са пуно светла и ергономским намештајем. После овог што смо видели и чули, с нестрпљењем чекамо нову зграду у којој ћемо имати све техничке предиспозиције за обављање задатака Јавног сервиса у 21. веку.

Основну концепцију звучне заштите и акустичке обраде студија у будућој згради предочио је професор Миомир Мијић из лабораторије за акустику Електротехничког факултета у Београду. Истакао је да је зграда РТВ је веома комплексан објекат, у технолошком и сваком другом смислу. Било је потребно заштитити режије и студија од буке из околних простора, што је један аспект. Други аспект је подешавање акустичког одзива у складу са захтевима за снимање звука. Централна тема рада је био студијски блок, средњи део у којем је хол и студијски простори испод тог хола. Проблем је што су студији један до другог, раздвојени углавном само са једном грађевинском преградом, а захтева се велика изолациона моћ. Проблем ће бити решен увођењем прекида, дилетације у конструкцији зграде, где год је то могуће. Зидови ће бити максимално могуће дебљине. Још једна могућност је пригушење буке у пратећим просторима који окружују студија. На улазу у студија, где год је могуће биће тампон зоне, са двоје врата. На првом спрату је радијски блок са три студија. Преграде ће бити двоструки зидови од опеке и облоге на нивоу суве градње. Захтеван је био и деск који је и студио и који је поред телевизијског студија, без могућности за тампон зону. Ипак најзахтевнији су, са акустичког аспекта били музички и драмски студио који су испод улазног хола. Дакле, изнад тих студија ће људи ходати. То ће бити решено у драстичним дисконтинуитетима, у дилетацији. Тај део ће конструкцијски бити потпуно издвојен од објекта, да би се спречио пренос звучне енергије из осталих делова објекта. Изнад студија ће бити бетонска плоча дебљине 40 цм на опругама, а сами студији су у земљи, у сутерену. И естетика ентеријера је веома битна, биће пријатно и угодно стварати у студијима и просторијама у новој згради РТВ- казао је професор Мијић.

The project of the new building of Radio-Television of Vojvodina was presented in the Studio „M“

Just one day after the ceremonial laying of the foundation stone for the construction of the new building of Radio-Television of Vojvodina, Jovan Bačić, the director of technology of RTV, presented the future building on Mišeluk. According to the project of architects Rista Dobrijević and Dragoljub Kujević from Belgrade, the new home of RTV will have 14,844 m² of net surface, and it really looks impressive! It will unite all program, business and production units of RTV in one place. The building consists of two parts: production - technological block and program - business block. They are separated by a large lobby which is 36 meters long and 18 meters high. It is interesting that concerts, fashion shows, promotions, exhibitions can be held in the lobby... Journalists will be especially interested in the common space for the production of information programs in all languages and media platforms, and a desk of over 1,100 m²! There will also be a desk for about 80 journalists which will be used for collage-type programs, such as Postcards, Morning Program and similar shows on the second television program. Both desks will be connected with two studios for the news program of 118 m². There will be another 3 production studios in the building for the needs of television - a large studio of 600 m² for all types of programs, show programs, quizzes, election nights, for multi-stage shows. A medium-sized studio of 238 m² will be for production of everyday shows, for Morning program, Postcards. The studio of 175 m² is elongated and on one side there will be a virtual studio and on the other side a video display and it will be used for talk shows, sports, culture, weather events. For the needs of the radio, a 5 meters high music studio of about 160 m² will be built, in which it will be possible to install cameras. There will be a drama studio beside it which will be used for post-production and synchronization of documentaries, mini-series, cartoons. For the youngest member of our Public Service, the „O“ radio, a standard studio will be made, but it will also be possible for the hosts to manage the tone counter by themselves. A smaller studio is planned to be used for streaming, contact programs, smaller acoustic gigs, night programs ... It is planned that the control rooms and the areas of the main technical control of the system management are built and equipped to the highest standards, with lots of light and ergonomic furniture. After what we have seen and heard, we are eagerly waiting for the new building where we will have all the technical predispositions for performing the tasks of a Public Service in the 21st century.

The basic concept of sound protection and acoustic processing of studios in the future building was presented by Professor Miodir Mijić from the acoustics laboratory of the Faculty of Electrical Engineering in Belgrade. He pointed out that the building of RTV is a very complex object, in a technological and every other sense. It was necessary to protect directing and studios from noise from the surrounding area, which is one aspect. The second aspect is the adjustment of the acoustic response according to the requirements for sound recording. The central theme of the work was a studio block, the middle part where the lobby is and studios which are beneath the lobby. The problem is that the studios are next to each other, separated only by one building barrier, so large insulation power is required. The problem will be solved by introducing interruptions, dilatation in the construction of the building, wherever possible. The walls will be as thick as possible. Another possibility is noise attenuation in the adjacent areas which surround the studio. At the entrance to the studio, there will be a buffer zone wherever possible, with two doors. On the first floor there is a radio block with three studios. The bulkheads will be double walls made of brick and cladding at the level of dry construction. A desk which is also a studio and next to which there is a television studio was also demanding because there was no possibility of a buffer zone. Still, the most demanding, from an acoustic point of view, were music and drama studios that are beneath the entrance hall. So, above these studios people will walk. This will be solved in drastic discontinuities, in dilatation. That part will be completely separated from the building in order to prevent the transmission of sound from other parts of the building. Above the studios there will be a 40 cm thick concrete slab on the springs, and the studios themselves are in the ground, in the basement. The aesthetics of the interior is also very important. It will be pleasant to create in studios and rooms in the new RTV building, said Professor Mijić.

Јован Бачић

Проф. др Миомир Мијић

Четврта међународна конференција из области акустике и аудио-технике у оквиру овогодишњег ТАКТОНС-а одржана је у Амфитеатру Ректората новосадског Универзитета. Том приликом одржана је и панел дискусија о новој згради Радио-телевизије Војводине. Конференцију је свечано отворио ректор новосадског Универзитета Душан Николић истакавши том приликом да је сарадња Универзитета и Тактонса од непроцењивог значаја. „Са великим задовољством могу да кажем да постоји једна група или један центар изврности који води професор Владо Делић, која врло успешно сарађује са Тактонсом већ читав низ година. Мислим да је ово једна сјајна прилика да се они који се баве научном димензијом те проблематике сретну са људима из праксе.“

Заменик директора Радио-телевизије Војводине Јожеф Клем рекао је:

„Свесно и одговорно смо зацртали као један од наших главних циљева да наша медијска кућа у будућности израђује још јаче везе са свим научним, образовним и културним институцијама у Војводини, Србији, па и шире. То што се одржавање овог научног скупа који је организован као значајни и веома запажени део традиционалног међународног такмичења тонских снимака – Тактонс временски подудара са почетком новог поглавља у историји РТВ-а има и неки симболични значај.“

Професор Владо Делић појаснио је да су ове године спојене две конференције - Тактонс и Догс (Дигитална обрада говора и слике) у оквиру које је одржано и студентско такмичење аудио снимака које је настало према узору на такмичење професионалних тонских снимака.

The fourth international conference on acoustics and audio-technology within this year's TAKTONS was held in the Amphitheatre of the Presidency building of the University of Novi Sad. On that occasion, a panel discussion concerning the new building of Radio-television of Vojvodina was held. The conference was officially inaugurated by the rector of the University of Novi Sad, Dušan Nikolić who stressed the undeniable importance of the collaboration between the University and Taktons. „With the greatest pleasure, I can say that there is one group or one center of excellence led by professor Vlado Delić, which for many years now collaborates very successfully with Taktons. I think that this is an excellent opportunity for the ones who deal with the scientific dimension of this matter to meet the people who belong to the practical part of the field.”

The deputy director of Radio-television of Vojvodina Mr. Jožef Klem said:

„ We had clearly and responsibly outlined as one of our main goals that our broadcasting house in the future builds even stronger ties with all the scientific, educational and cultural institutions in Vojvodina, Srbija and beyond. The fact that this scientific conference, which forms part of a very important and distinguished traditional international competition in sound recordings – Taktons, takes place at the same time when we begin a new chapter in the history of RTV, has also certain symbolic importance.“

Professor Vlado Delić explained that this year there have been two joined conferences - Taktons and Dogs (Digital speech and image processing) within which a students' competition in audio recordings inspired by the competition of professional audio recordings was celebrated.

Јовица Трајковски, тон-мајстор РЦГ-а

Јовица Трајковски из Подгорице, тон-мајстор за музичка и драмска снимања Радија Црне Горе као интегралног дела националног јавног сервиса Радио телевизије Црне Горе, трећи пут је међу такмичарима на Тактонсу. Такмичар је, али и члан жирија. У категорији такмичења Ф-3 (народна, етно и њорлд-мали састави и ансамбли-јавно извођење) пријавио се са тонским радом једне сицилијанске композиције у извођењу двојице италијанских музичара. Не очекује награду јер, каже, за прављење свог такмичарског снимка на располагању није имао опрему коју имају многи други ртв центри, чији тонци учествују на Тактонсу.

У сећању носи лепе успомене на тонске радове у којима је учествовао, а међу којима је и рад на снимању ЦД-а нишке музичке групе „Галија“.

Са позиције члана жирија, Трајковски сматра да се на ТАКТОНС-у могу чути заиста најбољи снимци, а због веома малих разлика у квалитету, тешко је правити селекцију и оцењивати. Не би требало, каже он, али се дешава да на оцењивача приликом доношења одлуке о оцени снимка, снажан утисак остави сам квалитет музичког наступа извођача који је сниман, због чега члан жирија може бити наведен да донесе субјективну одлуку.

За Трајковског је организација ТАКТОНС-а и ове године на висини и драго му је да учествује и као такмичар и као члан жирија. Тактонс је прилика да се сретну колеге из исте професије, са којима је могуће разменити и знање и искуство.

Jovica Trajkovski, Tonmeister in Radio Montenegro (RCG)

Jovica Trajkovski from Podgorica, tonmeister of musical and dramatic recordings in Radio Montenegro, an integral part of national public service of Radio-television of Montenegro, is for the third time among Takton's competitors. He is a competitor and also a jury member. He applied for the competition's category F-3 (folk, ethno and world-music small orchestras-public performance) with a sound recording of a Sicilian composition performed by two Italian musicians. He does not expect a prize because, as he says, for the making of the recording, he did not have at his disposal the equipment, many other radio-television centers, whose tonmeisters participate at Taktons have.

He has a lot of nice memories of the sound recordings he had made, among which is a work on the recording of a CD for the band „Galija“ from Niš.

As a member of the jury, Mr. Trajkovski thinks they can hear the very best recordings on TAKTONS, and because of very little differences in quality, it is very difficult to make a selection and evaluate them. It happens that, during the evaluation of the recording, the biggest impression on the evaluator leaves the quality of the musical performance recorded, something which in his opinion should not happen. For this reason, a member of the jury can be led to make a biased decision.

In the opinion of Mr. Trajkovski organization of this year's TAKTONS is very good and he is glad to participate as a competitor and a member of the jury. Taktons is an opportunity to meet colleagues from the same profession, with whom it is possible to exchange knowledge and experience.

*Јовица Трајковски и
новинар Билтена Петар Пифат*

Здравко Маљковић, дизајнер звука, Радио Београд РТС

Сваки Тактонс се разликује по више основа. Основна ствар и главни разлог овог Тактонса је управо тај што техника константно напредује, а сваки дизајнер звука је роб технике, што у суштини не би требало тако да буде. Наш посао је јако креативан, а креативност излази из мозга и ушију. Ми користимо технику као даљински управљач између онога што хоћемо и онога што остварујемо. Тако да нам техника свакодневним напретком омогућава да и ми сами будемо бољи дизајнери звука. Тактонс има посебан значај зато што се осим Тактонса који је посвећен професионалцима, паралелно одржава и “студентски Тактонс” где млади људи могу да учествују и да виде пут који је већ утабан и да виде на који начин се постаје све бољи и бољи.

Ја сам игром случаја члан жирија и “студентског Тактонса”. И ове, а био сам и пре две године. Мислим да је тада било мање од десет радова. Ове године има седамнаест. Студентско такмичење је подељено на електронску и музику која се снима микрофонима, односно класично снимање музике. Невероватно је да је велики број младих базиран на електронској музици. Креативност код младих је невероватна. Они нису само сниматељи, они су и композитори. Био сам пријатно изненађен и мислим да за будућност овога посла нема бриге. Награде би требало да буду у другом плану. Награда има смисла, јер то је лично задовољство, али је много богатији онај који дође и научи нешто ново. Наш посао је такав да човек мора константно да учи и никад не може све да зна. Тактонс даје веру и наду да ће се квалитет звука одржати. Надам се да ће студенти и људи који се у будућности буду бавили овим послом, гледати мало шире и на своје колеге и да ће успети да одбране професију.

Ове године нисам “само” члан жирија. Послао сам три рада и увек ми је интересатно да чујем и видим шта могу да надоградим. Људи који раде овај посао су највећи критичари сами себи. У ствари то је једини прави пут да би човек могао да настави даље. Надам се да ће конкуренција бити добра. И да будем искрен, ту су увек нијансе у питању, ту нема лоших радова. То је ствар инспирације, ствар личног афинитета, али то су све добри радови.

Zdravko Maljković, sound designer, Radio Belgrade RTS

Each Taktons is different on several bases. The main thing and the main reason for this edition of Takstons is that the technology is constantly improving, and every designer is a slave to technology, which basically shouldn't be that way. Our job is very creative, and creativity comes from the brain and the ears. We use the technology as a remote control between the things we want to achieve and the things we do achieve. So the daily advance of technology enables us to be better sound designers. Taktons has a special importance because apart from Taktons dedicated to professionals, there are also parallel sessions of “Taktons for the students” where the young people can participate and see the path which is already established and in which way they can get better and better.

By chance, I am also a member of the jury in “Students' Taktons” this year, and I was also a member of the jury two years ago. I think we had less than ten works then. And now we have seventeen. Students' competition is divided into electronic music and music recorded by microphones, that is the classical sound recording. It is incredible that many young people are based on the electronic music. The creativity of young people is amazing. They are not just sound recorders, they are composers. I was pleasantly surprised and I think there is no concern for the future of this profession. The awards should not be so important. The awards have their meaning because they are personally gratifying, but the one who gets most of this is the one who comes and learns something new. Our job is such that we have to learn constantly and we never know everything. Taktons gives hope and faith that the quality of sound will be maintained. I hope that the students and the future sound recorders will look up to their colleagues and succeed in defending this profession.

This year I am not “just” part of the jury. I have sent three of my works and I am always interested to hear and see what I can improve. The people who do this job are the hardest critics of themselves. Actually, it is the only right way for a person to continue. I hope that the competition will be good. And honestly speaking, it is always about subtleties, there are no bad works here. It is a matter of inspiration, of personal affinity, but all the works are good.

*Здравко Маљковић и
новинар Билтена Никола Раусављевић*

 Taktons

Жељко Шкарић, тон-мајстор БХРТ-а, такмичар и члан жирија

Жељко Шкарић већ 23 године ради у Радио-телевизији Босне и Херцеговине као тонски сниматељ. Некада је био професионални музичар, међутим, временом га је почео занимати рад у студију. Иако се превасходно бави тонским снимањем, није му страна ни музичка продукција. Професионална биографија испуњена му је учешћем на реализацији четрдесетак ЦД-ова, на бројним пројектима сарадња са великим оркестрима, од Бечке филхармоније, Миланске скале до оркестара у Загребу, Љубљани.. Приликом две последње посете поглавара Римокатоличке цркве Сарајеву, Шкарићу је било поверено да озвучи најважније и најмасовније тренутке програма папиног боравка. Тако је пре две године, на стадиону Кошево у Сарајеву, имао задатак да на литургији коју је Свети отац предводио, озвучи хор од седам и по хиљада људи. Учинио је то с успехом, како каже, користећи педесетак микрофона.

У вези са ТАКТОНС-ом, Шкарић каже да је јавни медијски сервис у којем ради као тон-мајстор, био активан учесник ТАКТОНС-а од самих почетака његовог одржавања, те се БХРТ приликом поновног покретања, радо одазвао позиву да учествује. Делегација Босанско-херцеговачке телевизије радује се доласку на ТАКТОНС, увек се добро припрема, озбиљно прихвата своју улогу и настоји да прати збивања која се дешавају код других ртв центара, каже Шкарић и наглашава - Поред такмичења, ми увек настојимо и да разменимо искуства на терену, да видимо шта се у студијима ради, шта када имамо снимања на терену и слично. И увек стичемо нека нова искуства која можемо да имплементирамо у свој рад. Он такође истиче како БХТВ има веома добру сарадњу са свим тв центрима, нарочито у региону, међу којима на посебан начин издваја Радио-телевизију Словеније. Сматра да међусобна повезаност радио-центра служи да сваког од њих одржи будним, те да кроз непрестани контакт и повезаност спречи значајније заостајање једних у односу на друге.

Када је реч о утисцима са овогодишњег ТАКТОНС-а на који четврти пут долази, Шкарић не крије задовољство и радост због доласка, што због сећања које га вежу за Нови Сад, тако и због саме организације овог догађаја. Каже да он и његова екипа доживљавају ТАКТОНС као својеврсну олимпијаду. У раздобљу између два такмичења, причају о томе како је било на претходном и шта припремити за следећи ТАКТОНС. Када говоримо о квалитету, наш саговорник износи мишљење да је вредност овогодишњих радова (тонских снимака) нешто слабији што је, сматра он, показатељ стања свих ртв центара - Тачно се види којих рубрика има, а којих не. На тај начин се јасно види како ртв центри дишу. Поготово код телевизијских радова, затим - смањен је број радио-драма итд. Види се да смо сви на истом колосеку, само што се неко креће мало брже, а неко спорије.

Од четворочланог тима који на овогодишњем ТАКТОНС-у представља Босну и Херцеговину, двоје њих, укључујући нашег саговорника, учествују као такмичари са укупно пет тонских радова. Пријавили су се са радовима у категорији Ф-3 (народна, етно и њорлд - мали састави и ансамбли - јавно извођење), Ц-3 (озбиљна музика-солистичка, мали састави, јавно извођење), Ц-4 (озбиљна музика-камерни оркестри, велики састави, хорови и оркестир, јавно извођење) и П-1 (Поп, рок, џез-мали састави, студијски снимци). На такмичењу им није најважније да победе. Кажу да им је много битније да су овде дошли и представили се. У случају да победе, биће то само додатни разлог да се из Новог Сада у Босну врате са још већим осмехом.

Шкарић објашњава и сам процес настанка снимка који ће бити послат на такмичење - Када је реч о снимању неког музичког извођача, тон-мајстор у почетку јако важно да за снимање има доброг музичара. Тако ће доћи и до бољег резултата. Снима се у студијским или ванстудијским условима. Одмах после снимљеног рада доносимо одлуку да ћемо издвојити једну композицију, на пример, којој ћемо се додатно посветити односно обрадити је.

Као члану жирија у којој је именован, Шкарићу су у оцени других такмичара, како каже, најважнији критеријуми енергија и френквенција које чује и доживљава. Сматра да је код оцењивања увек присутан и субјективни однос оцењивача према нечијем раду, па је тако неко више усмерен на ову, а неко на неку другу појединост, ради које може донети ову или ону одлуку, односно оцену.

На питање како оцењује техничку опрему радијских студија РТВ-а, наш саговорник уз осмех одговара познатом изреком Не бије бој свјетло оружје, него срце у јунака што ће рећи да је на ТАКТОНС-у имао прилику да чује веома добре снимке произведене на лошијој и застарелијој техничкој опреми, али и обрнуто. Знање тон-мајстора, по његовом мишљењу, ипак игра пресудну улогу.

Жељко Шкарић и новинар РТВ-а Петар Пиџат

Željko Škarić, Tonmeister in Radio Television of Bosnia and Herzegovina (BHTV), contestant and member of the jury in 2017's TAKTONS.

Željko Škarić has been working in Radio-television of Bosnia and Herzegovina for 23 years as a sound recorder. Once a professional musician, over the course of time, he became interested in the studio work. Although his work is mostly dedicated to sound recording, he is no stranger to music production. In his professional biography, it is stated that he worked on more than forty CD's and had various collaborations with big orchestras, from Vienna Philharmonic and La Scala to the orchestras in Zagreb, Ljubljana, etc. During the last two visits of the head of the Roman Catholic Church to Sarajevo, it was Mr. Škarić who was accredited to sound the most important and massive moments of the Pope's visit. Thus, two years ago, at the Koševo stadium in Sarajevo, he had a task to sound the choir of 7500 people, on the mass led by the Holy Father. He did it successfully, as he says, by using around fifty microphones.

With regard to TAKTONS, Mr. Škarić says that the public media service where he works as a tonmeister was an active participant in TAKTONS from the very beginning and that from the relaunching of the competition BHRT was happy to participate. The delegation from Bosnian-Herzegovinian television is happy to be at TAKTONS. They always prepare well, they take their role seriously and intend to keep track with other radio and television centers, says Mr. Škarić and stresses – Besides the competition, we always strive to exchange experience from the field, to see what is going on at the studios, or

when we are recording outside, etc. And we always get some new experience that we can implement in our work. He also states that BHTV has very good collaboration with all TV centers in the region, particularly with Slovenian Radio-television. He thinks that interconnectedness of radio-centers serves to keep each one awake, and that constant contacts and connectivity could prevent from significant lagging of some.

When it comes to the impressions from this year's TAKTONS, in which he participates for the fourth time, Mr. Škarić is happy about his coming not only because of the memories that tie him to Novi Sad, but also because of the organization of this event. He says that to him and his crew TAKTONS is a kind of Olympics. In the period between two competitions, they talk about the previous experiences and what to prepare for the next edition of TAKTONS. When we talk about the quality, he is of the opinion that the quality of this year's works (sound recordings) is somewhat lower which, in his opinion, is the indicator of the state of all radio and television centers – It is quite clear which sections are there and which are not. In this way, we can see how radio-television centers are breathing. Especially with TV programs, and also with the number of radio dramatic programs which have been reduced, and so on. It is evident that we are on the same track, it is just that someone is going a little bit faster and someone a bit slower.

Of the four-member team representing Bosnia and Herzegovina in this year's TAKTONS, two of them, including our interlocutor, participate as competitors with a total of five sound works. They have applied in the categories F-3 (folk, ethno and world – small orchestras and bands- public performances), C-3 (classical music-solo, small orchestras, public performance), C-4 (classical music – chamber orchestras, big orchestras, choirs, public recordings) and P-1 (pop, rock, jazz – small orchestras, studio recordings). As for the competition, the winning is not the most important. They say that it is more important to be here and present their work. In case they win, it will be just an additional reason to return to Bosnia from Novi sad with a smile on their faces.

Mr. Škarić explains the process of making a recording that will be sent to the competition – When it comes to recording a musician, for a tonmeister, it is, first of all, very important to have a good musician. This is how the results will be better. The recordings are made in the studio or outside. As soon as the recording process is finished we make a decision to select one composition that we dedicate additional time to process it.

Being the member of the jury, when it comes to evaluation of other competitors, Mr. Škarić says, the most important criteria are the energy and the frequency that he hears and notices. He thinks that subjective relationship towards somebody's work is always present in the evaluation, so in this way different people focus on different types of specificities, which can lead them to reach different decisions or give different marks.

When asked how he assesses the technical equipment of RTV, our interlocutor smiles and answers with a popular saying The battle is not won with shiny weapon but with a big heart which is to say that he had the opportunity to hear very good recordings taken on older and out-dated equipment, but also the other way round. The knowledge the tonmeister has, in his opinion, plays the crucial role.

*Сања Грдинић, Радио телевизија Црне Горе
електроинжењер, стручњак за радијску
технику
чланица Арбитражне комисије ТАКТОНС-а
2017.*

Арбитражна комисија је врховно тело у оцењивању такмичења тон-мајстора на ТАКТОНС-у. Све евентуалне недостатке или примедбе учесника такмичења, ова комисија дужна је да размотри и да након консултација са осталим члановима комисије, донесе коначну одлуку.

Задатак чланова Арбитраже је да од прве до последње категорије такмичења контролишу рад жирија, односно нациру рад сваке такмичарске комисије. Њихова је дужност да прегледају такмичарске резултате, те да у случају великих одступања у оценама неког такмичара од стране жирија, испитају узроке таквих осцилација, разматрајући притом и евентуалне примедбе појединачно на рад учесника.

Овогодишњи ТАКТОНС карактерише висок квалитет снимака, дружељубива атмосфера која влада међу учесницима, као и разноврсна и добра понуда аудио и видео производа и опреме на изложби. Програм ТАКТОНС-а је веома добро конципиран. Свако ко се бави аудио-техником и акустиком или дизајном звука може овде да пронађе оно што га интересује.

Драган Бошњак, РТПС

Тактонс је значајна манифестација сама по себи јер ту можемо да упоредимо квалитет наших снимака и рада генерално. Што се тиче квалитета, чини ми се да је на истом нивоу као и претходних година.

Жирирао сам у једној категорији. Лично, мало ми је слушање тише него претходних година, али све остало је исто као што је било. Битни су ту и сусрети колега које не видимо неколико година и ту су нова искуства и размена идеја и неких догађаја. Самим тим и сајам који се одржава је битан јер можемо да видимо нове технологије и све што је актуелно ових година.

*Sanja Grdinić, Radio and Television of
Montenegro
electrical engineer, expert in radio technology
member of Arbitration commission of 2017's
TAKTONS.*

The Arbitration commission is the supreme body for assessing the competition of sound recordings on TAKTONS. This commission is obliged to consider any eventual flaws or objections from the contestants of this competition and to make the final decision after consulting with other members of the Commission.

The task of the members of the Commission is to control the work of the jury – from the first to the last category of the competition, in other words, to supervise the work of every panel of experts. They are obliged to review the results of the competition, and in case of some big inconsistencies in evaluation of any of the competitors by the jury, examine the causes of such oscillations, taking into consideration the possible objections by the individuals on the work of the participants.

This year's TAKTONS is characterized by the high quality of the recordings, friendly atmosphere between the participants, as well as the good variety of audio and video material and equipment at the exhibition. The program of TAKTONS is very well conceived. Anyone who deals with audio-technology, acoustics or sound design can find here what he or she is interested in.

*Dragan Bošnjak, Radio Television of Republika
Srpska*

Taktons is by itself a significant event because here where we can compare the quality of our recordings and our work in general. Considering the quality, I think it is on the same level as in previous years.

I have been a part of a jury in one category. Personally speaking, the listening part was a bit quieter than last years, but all the rest was the same. The important things here are the meetings of colleagues we don't have the chance to see for a couple of years and there are also new experiences and exchanges of ideas and some events. The fair that is held is important as well because we can see new technologies and everything that is going on over the course of the years.

На Тактонсу сам трећи пут и сваке године је боље! Увек је све професионално организовано, услови су одлични, ни не сумњам да ће бити другачије! Мислим да се сваки пут све више трудите да направите бољи Тактонс, и заиста, ово је окупљање на којем је најбоље што комуницирамо са колегама из бранше. Сви смо на истој фреквенцији овде, и све у свему, није нам ни победа толико важна колико је важан квалитетан рад. Оно што је добро је то што све нације које учествују овде могу да упореде свој квалитет и ниво рада у односу на друге, а овде сви видимо да смо добри. Нико на јавним сервисима не ради боље или горе, ту смо да разменимо искуства и да видимо докле смо напредовали.

10 година радим у Радио Словенији и почео сам одмах у групи за музичка снимања. Кад почнеш да радиш, радиш на свим стварима, а у последњих 5 година више сам се специјализовао за биг бенд снимања. Укупан број снимака са РТВ Словеније је чини ми се 11, а ја учествујем са 5 снимака, 4 радијске и 1 телевизијска категорија: поп-рок-џез - велики састави, јавна извођења и поп-рок-џез – мали састави.

Квалитет пријављених радова је врло добар, морам да кажем сваке године је све бољи, тако да је велика конкуренција. У тим категоријама у којим сам ја слушао ниво је изванредан! Због тога је тешко, заиста је тешко изабрати или издвојити најбоље. Вероватно је то већ субјективна ствар коју одабрати за најбољу. Кад имате 5 снимака и свих 5 је одлично, веома је тешко одабрати најбољи. Сви су за мене победници! Али кад имате снимак који није добар, онда је прилично једноставно одабрати боље од лошијих. Мени лично више значи да видим на ком сам ја нивоу, какав је квалитет мог рада, а верујем да је то важно и колегама. Веома је тешко оцењивати радове, посебно што су различите категорије, једном имаш џез, онда имаш неки рок, тешко је упоређивати саунд у истој категорији! Ако је снимак добар то се одмах чује! Кад чујеш комплетно све, оцениш да ти се све допада, да је све добро снимљено, онда је субјективан осећај коме дати оцену да је најбољи. Знате, ја много више волим бас и мени не смета ако се мало издваја у миксу. Али увек препознајемо квалитетан рад, то се одмах чује. Ако говоримо о 3Д саунду и ако имамо добар микс, онда је то јако тешко оценити. Треба ту искуства барем 10 година. Мислим да је квалитет снимака веома добар и да смо сви ту веома близу што се тиче рада.

Miha Ocivrk, RTV Slovenia

This is the third time that I'm at Taktons and every year it is better! Everything is always professionally organised, the conditions are excellent, and there is no doubt that it will be different! I think that every time you try to make Taktonsbetter, and this is a gathering and the best thing about it is that we communicate with colleagues from our industry. We are all on the same frequency here, and all in all, the victory is not as important to us as the quality work. What is good is that all the nations involved here can compare their quality and level of work with respect to others, and here we all see that we are good. Nobody in public services is doing better or worse, we are here to share experiences and see how we have progressed.

I have been working for Radio Slovenia for 10 years and I immediately started in the music recording group. When you start working, you work on everything, and in the last 5 years I have specialised in big band recordings. The total number of recordings from RTV Slovenia is I think 11, and I participate with 5 recordings, in 4 radio and 1 television category: pop-rock-jazz - big compositions, public performances and pop-rock jazz - small compositions.

The quality of the submitted works is very good. I have to say that every year it is getting better, so the competition is big. In the categories which I listened to, the level is remarkable! That is why it is very difficult to choose or single out the best. You cannot be but subjective to choose the best. When you have 5 recordings and all 5 are great, it is very difficult to choose the best. According to me they are all

winners! But when you have a recording that is not good, then it is pretty easy to choose the better one from the worse. To me it personally means more to see what level I am at, what the quality of my work is, and I believe that is also important to my colleagues. It is very difficult to evaluate the works, especially because there are different categories, there is jazz, rock, it's difficult to compare the sound in the same category! If the recording is good, that is heard immediately! After you have heard everything, you feel that you like everything, that everything is recorded well, and then it is very subjective to decide to whom to give the best grade. You know, I like bass a lot and I do not mind if it stands out. But we always recognise good work, it is immediately heard. If we talk about 3D sound and if we have a good mix, then it is very difficult to estimate. At least 10 years of experience is needed for that. I think that the quality of the recordings is very good and that we are all very close when it comes to work.

Миха Оцџирк

Велики тамбурашки оркестар Радио-телевизије Војводине ове године слави 60 година од оснивања. Наступом на концерту у склопу Тактонса, почели су музичко обележавање вредног јубилеја.

Други део концерта био је „Виртуално путовање Европом“. Композиције инспирисане Лондоном, Берлином, Паризом, Москвом, Мадридом, Римом, Будимпештом и Београдом, извео је Александар Дујин Трио са солистима Великог народног оркестра РТВ-а.

Big Tamburitza Orchestra of Radio Television Novi Sad has been established 60 years ago, and with this concert they started musically marking a valuable anniversary. The second part of the concert was „Virtual Tour with Europe“.

The compositions inspired by London, Berlin, Paris, Moscow, Madrid, Rome, Budapest and Belgrade were performed by Alexander Dujin Trio with soloists of the Great National Orchestra of RTV.

S1 radio drama/Speech recordings					
1	ID 05	A.Marković i Z.Čolović	A fairy tale, quack, for a boy, quack, about ducks, quack, quack	JMU RTV	5,018
2	ID 67	Matjaž Miklič	THE DONOR	RTV SLOVENIJA	4,929
3	ID 57	Lubica Olšovska	ACh...Homage a Chekhov	RTV SLOVAKIA	4,857
4	ID 93	Tomislav Šamec	1914-1918 The Front	HRT	4,821
5	ID 50	Lana Deban	Before the Down	HRT	4,732
6	ID 87	Peter Daniška	Don Quixote	RTV SLOVAKIA	4,714
7	ID 117	Milorad Ićitović	Szekrenylakok	JMU RTV	4,661
8	ID 82	Muhnea Chelariu	VICTORY	RADIO ROMANIA	4,643
9	ID 83	Nejc Zupančič	NOGAVICE/SOCKS	RTV SLOVENIJA	4,643
10	ID 114	Zoran Uzelac	VELIKI KAMEN	RDU RTS	3,393
C2 – chamber orchestras, big groups, choirs and orchestras - without audience					
1	ID 18	Calin Gibesku	NIMROD	RADIO ROMANIA	4,776
2	ID 77	Miloš Marinković	Žorž Bize,Arlezijanka,Pastorala	RDU RTS	4,674
3	ID 13	Božidar Pandurić	Missa Maruliana – I Svemogi Bože moj	HRT	4,592
4	ID 59	Marijana Begović	Magnificat	HRT	4,571
5	ID 01	Aleks Pirkmajer Penko	Tehtanje duš	RTV SLOVENIJA	4,367
6	ID 06	Andrei Barbu	CELLO CONCERTO IN A MINOR OP 129,PART2-3	RADIO ROMANIA	4,286
7	ID 52	Ljubinko Gordić	TANGRAM	RDU RTS	4,245
F1 – small groups and ensembles (8+1) – without audience					
1	ID 108	Zoran Brajević	DRVENA LUTKA	HRT	4,857
2	ID 34	Edvin Baloš	PISMO GLAVA	JMU RTV	4,510
3	ID 80	Mirko Ramović	KABALSKI ČOČEK	RDU RTS	4,469
4	ID 109	Zoran Marić	ŠTUKA	RDU RTS	4,286
5	ID 37	Filip Vlatković	Primorski napjevi	JMU RTV	4,245
6	ID 86	Ovidiu Neagu	JOC DIN SUD	RADIO ROMANIA	3,939

C1 – soloists, small groups (8+1),– without audience					
1	ID 47	Kokan Dimuševski	QUARTET FOR WOODWINS	MKRTV	4,571
2	ID 43	Jarmaz Miha	Piano Trio No.1	RTV SLOVENIJA	4,531
3	ID 27	Dan Corjos	SELECTION OF THE 9TH SUITE FOR 2 CELLOS	RADIO ROMANIA	4,449
4	ID 36	Filip Vlatković	Baltik Etida	JMU RTV	4,184
5	ID 76	Miloš Marinković	Baltik Etida	RDU RTS	4,061
6	ID 11	Andrej Semolič	Arpeggione, Sonata D. 821, 2nd section	RTV SLOVENIJA	3,510
F2 – Folk,ethno and world-big groups and orchestras – without audience					
1	ID 35	Edvin Baloš	ŽUTA RUŽA	JMU RTV	4,959
2	ID 110	Zoran Brajević	OKO JEDNE HIŽE	HRT	4,714
3	ID 90	Srdjan Stojilković	PERICINO KOLO	RDU RTS	4,571
4	ID 81	Mirko Ramović	SPLET 80'	RDU RTS	4,449
P2 –					
1	ID 113	Zoran Marić	ANTIGUA	RDU RTS	4,714
2	ID 70	Miha Ocvirk	Winter Wonderland	RTV SLOVENIJA	4,551
3	ID 03	Aleks Pirkmajer Penko	Huanani	RTV SLOVENIJA	4,490
4	ID 21	Calin Gibescu	MIXOLYDIAN HIGHLANDER	RADIO ROMANIA	4,408
5	ID 112	Zoran Brajević	PLAVE ŽICE	HRT	4,020
F3 – small groups and ensembles (8+1) – public performance with audience					
1	ID 26	Cristian Serbu	SONG ARANGED AFTER ERIC SATIE	RADIO ROMANIA	4,816
2	ID 100	Zdravko Maljković	IZGREJALA SJAJNA MESEČINA	RDU RTS	4,674
3	ID 08	Andrei Barbu	MORI-BRAUL	RADIO ROMANIA	4,673
4	ID 61	Marijana Begović	Žetvu žela	HRT	4,612
5	ID 31	Dragan Arsović	TIME 4 TIME	RDU RTS	4,429
6	ID 15	Božidar Pandurić	Oya de coca	HRT	4,388
7	ID 73	Nijaz Kurtalic	CELEBIJA MUJO	BHRT	4,367
8	ID 94	Jovica Trajkovski	Movie Theme songs / The Godfather	RTV CRNE GORE	3,857
TV - L2 – Live Performances other kinds music					
1	ID 68	Miha Ocvirk	Krst pri Savici	RTV SLOVENIJA	4,898
2	ID 115	Vladimir Jonuzović	TNT (the new tune)	JMU RTV	4,674
3	ID 105	Željko Kalamanda	VIZANTIJA	RTRS	4,510
4	ID 16	Bruno Molnar	Construction 5.1	HRT	4,490
5	ID 98	Vladimir Vladetić	1000 LJUDI	RTRS	4,184

S2 – Speech recordings-artistic documentary program					
1	ID 51	Lana Deban, Ljubica Letinic	Zvuk u gradu-Sound of the town	HRT	4,643
2	ID 74	Milan Filipović	PURIŠA DJORDJEVIĆ	RDU RTS	4,536
3	ID 88	Rudolf Fritzman	A Decent Man	RTV SLOVAKIA	4,500
4	ID 89	Sonja Strenar	MUSIC-THE SUPREME POWER ABOVE ME	RTV SLOVENIJA	4,482
5	ID 39	Hrvoje Hanzec	Skura, skura, boska-Tamn, tamna suma-Dark, dark forest	HRT	4,464
6	ID 30	Dan Corjos	POVESTE CU NICHITA	RADIO ROMANIA	4,054
P4 - big bands and orchestras – public performance with audience					
1	ID 72	Miha Ocvirk	Tu fragancia	RTV SLOVENIJA	5,082
2	ID 23	Calin Gibescu	BACK TO BRAZIL	RADIO ROMANIA	5,061
3	ID 85	Octav Reu	AMERICANO	RADIO ROMANIA	5,000
4	ID 32	Dragan Arsovc	IGRAJ DOK TE NE SRUŠE	RDU RTS	4,694
5	ID 56	Ljubinko Gordić	STRATUS	RDU RTS	4,592
6	ID 66	Martin Roller	Sandbox	RTV SLOVAKIA	4,510
7	ID 17	Bruno Molnar	Znam te	HRT	4,163
8	ID 46	Jarmaz Miha	Don't you worry ,bout the thing	RTV SLOVENIJA	4,020
P3 – small bands (8+1) –public performance with audience					
1	ID 42	Istvan Jaritz	INTRO	MTVA	5,000
2	ID 10	Andrei Barbu	LOS PARAGUAS DE BUENOS AIRES	RADIO ROMANIA	4,878
3	ID 116	Darko Varga	Odlazim	JMU RTV	4,796
4	ID 55	Ljubinko Gordić	HOW IT'S DONE	RDU RTS	4,694
5	ID 102	Zdravko Maljković	ALPHA BLONDY	RDU RTS	4,653
6	ID 22	Calin Gibescu	FINAL MOVEMENT	RADIO ROMANIA	4,571
7	ID 71	Miha Ocvirk	Havemos de acordar	RTV SLOVENIJA	4,531
8	ID 33	Dusan Buchel	Unpredictable	RTV SLOVAKIA	4,347
9	ID 65	Marko Čokulov	SWEATSHOP BLUES	JMU RTV	4,327
10	ID 04	Aleks Pirkmajer Penko	Okarina Festival	RTV SLOVENIJA	3,898
P1 – small bands (8+1) – without audience					
1	ID 58	Lubos Valky	Bright Avenues	RTV SLOVAKIA	5,122

2	ID 111	Zoran Marić	NIKAKAV	RDU RTS	4,898
3	ID 09	Andrei Barbu	VUELVO AL SUR	RADIO ROMANIA	4,837
4	ID 69	Miha Ocvirk	No escape (from Balkans)	RTV SLOVENIJA	4,429
5	ID 106	Željko Škarić	AU PRIVAVE	BHRT	4,367
6	ID 38	Filip Vlatković	Untitled	JMU RTV	4,225
7	ID 20	Calin Gibescu	LIMOUSINE CAR	RADIO ROMANIA	4,041
8	ID 49	Kokan Dimushevski	THE LONELINESS	MKRTV	3,980
9	ID 91	Srdjan Stojiljkovic	VESNA	RDU RTS	3,857
C3 –Classical music-soloists, small groups (8+1) – public performance with audience					
1	ID 78	Miloš Marinković	LELE, MIŠO	RDU RTS	4,837
2	ID 12	Andrej Semolič	Quintet Op. 124, 2nd section	RTV SLOVENIJA	4,551
3	ID 63	Marko Čokulov	LA VIDA BREVE	JMU RTV	4,388
4	ID 25	Cristian Serbu	OCTET FOR STRINGS IN C-MAJOR OP. 7	RADIO ROMANIA	4,347
5	ID 14	Božidar Pandurić	10 Variations Gondolantes sur le Carnaval de Venise	HRT	4,306
6	ID 103	Željko Škarić	STRING OCTET OP 20	BHRT	4,245
7	ID 53	Ljubinko Gordić	Serenada iz baleta „I milioni di Arlecchino“	RDU RTS	4,225
8	ID 07	Andrei Barbu	AM UN LEU	RADIO ROMANIA	4,225
9	ID 44	Jarmaz Miha	Sonata for piano and violin in G sharp	RTV SLOVENIJA	4,163
10	ID 96	Vladimir Moric	THE SEASONS - AUGUST	JMU RTV	4,000
C4 – Classical music-chamber orchestras, big groups, choirs and orchestras - public performance with audience					
1	ID 24	Calin Gibescu	TRISTAN AND ISOLDE-PRELUDE TO ACT 3	RADIO ROMANIA	5,082
2	ID 41	Istvan Jaritz	MESIAH	MTVA	4,776
3	ID 99	Zdravko Maljković	Svita Arlezijanka br.2	RDU RTS	4,674
4	ID 54	Ljubinko Gordić	Simfonija br.9 -Iz novog sveta	RDU RTS	4,612
5	ID 97	Vladimir Moric	SINFONIA in G major MH 144	JMU RTV	4,592
6	ID 48	Kokan Dimushevski	ON THE LAKE	MKRTV	4,592
7	ID 45	Jarmaz Miha	Goldberg Variations BWV 988	RTV SLOVENIJA	4,592
8	ID 104	Željko Škarić	FUNICULI FUNICULA	BHRTV	4,571
9	ID 40	Hubert Geschwandtner	Don Juan	RTV SLOVAKIA	4,531
10	ID 28	Dan Corjos	THE 12 TH SYMPHONY IN D-MINOR, OP.112, YEAR 1917	RADIO ROMANIA	4,425
11	ID 92	Tamas Horvath	DANCE OF THE DEAD	MTVA	4,306

12	ID 84	Nijaz Kurtalic	V CARSTVI TVOJEM	BHRT	4,286
13	ID 107	Zoran Brajević	VIOLIN CONCERTO	HRT	4,286
14	ID 95	Viliam Chovanec	Salve Regina	RTV SLOVAKIA	4,204
15	ID 118	Slobodan Misailović	VLADIMIR I KOSARA	JMU RTV	3,980
16	ID 02	Aleks Pirkmajer Penko	Il Trovatore	RTV SLOVENIJA	3,918
17	ID 60	Mirjana Begović	Gurre-lieder	HRT	3,571

Редакција Билтена:

Јулијана Милутиновић, уредник у Македонској редакцији Трећег програма радија. Више од 20 година у радијској причи, заљубљеник у музику, ДЈ и презентер пажљиво одабраних речи о музици.

Мирјана Дамјановић-Вучковић - мастер инжењер електротехнике и рачунарства, „технички писмена“ за Тактонс. Иначе, новинарка Првог програма радија РТВ. И водитељка свечаног отварања Тактонса.

Никола Раусављевић, презентер, рецитатор, књижевник, ове године случајно на Тактонсу. За две године – намерно!

Александар Гусман, фоткао и овај Тактонс

Давид Кон, припрема и прелом Билтена. Једва чека следећи Тактонс.

Петар Пифат, радијски новинар редакције на хрватском језику РТВ-а. За новинара који тежи да унапреди своје знање и вештине у звучно-техничком обликовању медијског производа, уз истовремено праћење највиших достигнућа из области радијске технике и опреме, ТАКТОНС је најбољи избор.

Никола Главинић, уредник у музичкој редакцији

Данијел Ончу, новинар у Румунској редакцији Трећег програма радија. Други пут на Тактонсу.

ВИШЕ НА <http://www.taktons.com>

MORE <http://www.taktons.com>

**Видимо се и слушамо се на
Тактонсу 2019. године**

**Let us see and hear you in two years
TAKTONS 2019**